

3. Збір інформації – не самоціль. Нагромаджена інформація піддається педагогічному аналізу з метою оцінки досягнутих результатів, виявлення причин, що призвели до даних результатів, і визначення завдань на новий навчальний рік.

1. Галузинський В.М., Євтух М.Б. Педагогіка: теорія та історія. Навч. посібник. – К., 1995. – 423 с.
2. Державна програма “Освіта. Україна XXI століття”. – К., 1994.
3. Закон України “Про освіту”// Голос України. – 1996. – 25 квітня.
4. Касьяненко М.Д. Педагогіка співробітництва: Навч. посібник. – К., 1993. – 341 с.
5. Конаржевский Ю.А. Педагогический анализ учебно-воспитательного процесса и управление школой. – М., 1986. – 223 с.
6. Луцик Д.В. Українське школознавство, його джерела і сучасність. – Дрогобич, 1996. – 112 с.
7. Онишків З.М. Основи школознавства. – Тернопіль, 1999. – 123 с.
8. Основы внутришкольного управления / Под ред. П.В. Ходуминского. – М., 1987. – 224 с.
9. Пикельная В.С. Теоретические основы управления (школоведческий аспект): Метод. пособие. – М., 1990. – 245 с.
10. Сухомлинський В.О. Розмова з молодим директором. – К., 1988.
11. Татьяначенко В.С. Организация информационного обслуживания внутришкольного управления. – Челябинск, 1985. – 122 с.
12. Тягур Р.С. Педагогіка: основні поняття, схеми-рекомендації. – Івано-Франківськ: Плай, 2001. – 203 с.
13. Тягур Р.С. Теорія управління навчально-виховним процесом: Курс лекцій. – Івано-Франківськ: Плай, 1997. – 180 с.

УДК 37.037
ББК 74.267

Богдан Шиян, Галина Максимів

ХАРАКТЕРИСТИКА СТАВЛЕННЯ ШКОЛЯРІВ ДО УРОКІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА РІЗНИХ РОЗДІЛІВ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

На підставі проведених досліджень сформована технологія концентрованого навчання тактико-технічним прийомам гри у баскетбол учнів шостого класу.

Ключові слова: *школярі, урок фізичної культури, баскетбол.*

On the establishment of the carried out researches the generated technology of the concentrated education to tactic's-technique of game in basketball of the schoolboys of the sixth class.

Key words: *schoolboys, lessons of physical culture, basketball.*

Постановка проблеми. Процес фізичного виховання підпорядкований ймовірнісним закономірностям. Це означає, що вирішення завдань фізичного виховання можливе за допомогою найрізноманітніших засобів. Проте за допомогою одних засобів вирішення завдань фізичного виховання відбуватиметься ефективніше, а інших – не так ефективно. Тому головними критеріями, якими має керуватися вчитель, формуючи зміст навчального матеріалу, є його привабливість, інтереси, прагнення та вподобання дітей, що, зрештою, передбачено Законом України “Про фізичну культуру і спорт”.

Більшість дітей з цікавістю ставляться до вивчення і використання будь-яких рухливих і спортивних ігор, які різнобічно впливають на організм школярів, сприяють формуванню світогляду. Однією з найпопулярніших ігор є баскетбол, який забезпечує гармонійний розвиток дітей і підлітків [2]. Заняття баскетболом сприяють засвоєнню життєво важливих рухових умінь і навичок; розвитку фізичних та морально-вольових якостей, інтелектуальних здібностей, почуття дружби, колективізму, дисциплінованості; формуванню організаторських можливостей; розвитку специфічного сприйняття – відчуття “м’яча”, “часу”, “простору”, “партнера”, розвитку психофізичних якостей [2, 4, 5, 6]. Саме тому баскетбол включений в програми фізичного виховання на всіх рівнях освіти.

Аналіз навчальних програм із фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів (1993 р., 1998 р., 2001 р.) свідчить про наявність стійкої тенденції до збільшення ролі спортивних ігор у фізичному вихованні школярів. Це проявляється не тільки у збільшенні обсягу часу на їхнє вивчення, але й у розширенні вікового діапазону навчання спортивним іграм. Аналіз чинної навчальної програми з фізичної культури виявив, що вивчення матеріалу з баскетболу рекомендується розпочинати з 2-го року навчання, а навчальну гру аж у 6-му класі. Досвід вчителів-практиків показує, що вивчення матеріалу з баскетболу по частинах у різних класах не забезпечує досконалого володіння учнями прийомами баскетболу. Переходячи з класу в клас, діти забувають вивчений матеріал, і в наступному класі окремі прийоми доводиться вивчати заново, оскільки, вивчивши в одному класі один чи декілька прийомів баскетболу, учні їх повторюють і удосконалюють аж у наступних класах, тому між вивченням матеріалу виникають великі перерви, що призводять до забування та втрати придбаних раніше умінь. Це вимагає від вчителя знову затрачати зусилля та час для пригадування (а частіше для повторного вивчення) учнями пройденого матеріалу. Крім того, учням не подобається постійно вивчати лише прийоми без використання їх у іграх, оскільки вони зазвичай прагнуть змагальної діяльності.

Враховуючи викладене, ми сформуваємо технологію концентрованого навчання баскетболу учнів 6-го класу і реалізували її у практиці роботи в школі. Суть технології полягала в тому, що за один рік ми намагалися вивчити ту кількість техніко-тактичних прийомів гри в баскетбол, яка необхідна і достатня для того, щоб брати участь у двосторонній грі. Одним із шляхів визначення ефективності та доцільності реалізації нашої технології було опитування школярів.

Мета даного дослідження полягала у вивченні ставлення учнів шостих класів до використання засобів баскетболу у шкільному фізичному вихованні та створення технології концентрованого навчання гри у баскетбол.

Методи дослідження. Використовували теоретичний аналіз та узагальнення даних науково-методичної літератури, анкетування, бесіди, інтерв’ю.

З метою вивчення поглядів шестикласників на зміст і організацію процесу навчання гри в баскетбол у загальноосвітній школі, нами було проведено опитування. У процесі опитування нас цікавила думка учнів та їх ставлення до уроків фізичної культури і навчання спортивних ігор, доцільності вивчення баскетболу у школі, найсприятливішого віку початку вивчення баскетболу, окремих питань методики навчання гри. Також виявлено самооцінку учнів щодо володіння ними прийомами гри та грою в цілому.

Анкетування проводилося в кінці навчального року. В анкетуванні взяли участь 112 шестикласників Тернопільської КЗОШ I – III ст. №9, з них 60 дівчаток та 52

хлопчики. 85 дітей (45 дівчаток, 40 хлопчиків) склали контрольну групу, де навчання відбувалося відповідно до чинної навчальної програми (матеріал з баскетболу вивчали з 2-го класу), а 27 учнів (15 дівчаток та 12 хлопчиків) – експериментальну групу, в якій ми реалізували технологію концентрованого навчання баскетболу.

Питання в анкеті умовно поділялись на два блоки. В перший блок входили питання, у яких ми намагалися визначити ставлення учнів до уроку фізичної культури, вивчення спортивних ігор та баскетболу. Другий блок питань передбачав самооцінку учнів щодо володіння ними прийомами баскетболу та грою в цілому.

Результати дослідження. Узагальнивши результати анкетувань, ми виявили, що 40% шестикласників своїм улюбленим предметом називає фізичну культуру (табл. 1). До того ж, більше дівчат експериментальної групи (37%) захоплюється фізичною культурою, порівняно із дівчатами контрольної групи (22%), так як і школярі експериментального класу (44%) порівняно із контрольними класами (36%). Більшість хлопчиків та юнаків контрольного (52%) і експериментального (53%) класів полюбують уроки фізичної культури більше ніж інші навчальні предмети (відповідно, музика – 4 і 7%, малювання – 10 і 7%, українська мова – 5 і 2%, українська література – 1 і 6 %, історія України – 3 і 0%, математика – 9 і 0 %, трудове навчання – 9 і 13 %, біологія – 2 і 2 %, географія – 1 і 3 %, іноземна мова – 4 і 8%).

Таблиця 1. Ставлення учнів до навчальних предметів

Група, стать, кількість	Експериментальна група, %			Контрольна група, %		
	Дівчата, n – 15	Юнаки, n – 12	Дівчата і юнаки, n – 27	Дівчата, n – 45	Юнаки, n – 40	Дівчата і юнаки, n – 85
Навчальний предмет						
Фізична культура	37	53	44	22	52	36
Музика	5	7	6	2	4	3
Малювання	1	7	3	15	10	13
Укр. мова	1	2	1	4	5	4
Література	7	6	7	5	1	3
Історія	13	0	7	10	3	7
Математика	5	0	3	13	9	11
Трудове навчання	21	13	17	6	9	7
Біологія	1	2	1	5	2	3
Географія	5	3	4	5	1	3
Іноземна мова	3	8	6	12	4	9

На питання: “Чи подобаються тобі уроки фізичної культури?” 95% із опитаних школярів дали позитивні відповіді, а у експериментальній групі після реалізації технології концентрованого навчання баскетболу не було дівчат, яким би не подобалися уроки фізичної культури (рис.1). Це ще раз говорить про велику цікавість дітей до уроків фізичної культури. Значний відсоток дітей, яким подобаються уроки фізичної культури, та посилення мотивації школярів до уроків фізичної культури можна пов'язувати із почуттям успіху, яке викликає позитивний емоційний стан. Почуття успіху та невдачі, як і всі інші почуття, не виникають раптово, а формуються протягом тривалого часу, що вимагає численних і тривалих повторень як ситуацій досягнень, так і відповідних емоційних реакцій. Часто у школяра можуть бути високі досягнення в художній чи спортивній діяльності й невисокі в навчальній, тож

він переживає почуття успіху чи невдачі. Це призводить до того, що процеси самоактуалізації й самоствердження пов'язують з тією діяльністю, в якій суб'єкт має безсумнівні досягнення [1], в нашому випадку із уроками фізичної культури.

Рис. 1. Характеристика відношення школярів експериментальної групи до занять фізичними вправами.

Абсолютна більшість опитаних дівчат (64%) та юнаків (62%) надають перевагу вивченню навчального матеріалу із спортивних ігор (табл. 2).

Таблиця 2. Навчальний матеріал, якому надають перевагу шестикласники (запитання "Який матеріал з фізичної культури тобі найбільше подобається?")

Вид навчального матеріалу	Експериментальна група, %			Контрольна група, %			КГ і ЕГ, n – 112	Дівчата, n – 60	Юнаки, n – 52
	Дівчата, n – 15	Юнаки, n – 12	Дівчата і юнаки, n – 27	Дівчата, n – 45	Юнаки, n – 40	Дівчата і юнаки, n – 85			
спортивні ігри	77	54	67	50	70	59	63	63,5	62
гімнастика	20	17	19	34	6	21	20	27	11,5
легка атлетика	3	29	15	16	25	20	17	9,5	27

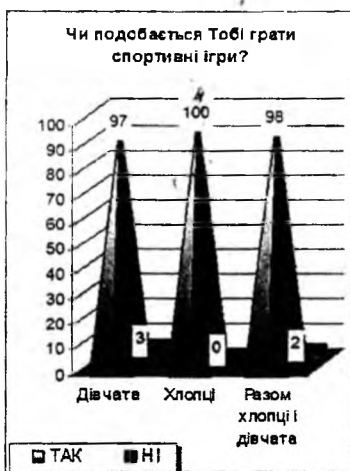

Рис. 2. Характеристика відношення школярів до спортивних ігор.

Понад 27% дівчат полюбляють гімнастику, а така ж кількість юнаків – легку атлетику, інші дівчата (9,5%) надають першість легкій атлетиці, а юнаки (11,5%) – гімнастиці. Більшість дітей експериментального класу (67%) після концентрованого

вивчення баскетболу надають перевагу матеріалу із спортивних ігор, у порівнянні із дітьми контрольної групи (59%).

Усі шестикласники та 97% шестикласниць люблять грати спортивні ігри, а 96% опитаних дітей – виконувати вправи з м'ячами.

Після реалізації технології концентрованого навчання баскетболу діти експериментального класу виявили стійкий інтерес до даного виду спортивної гри (табл. 3).

Таблиця 3. Спортивні ігри, яким надають перевагу шестикласники (запитання "Яка із запропонованих спортивних ігор Тобі найбільше подобається?")

Види ігор	Експериментальна група, %			Контрольна група, %		
	Дівчата, n – 15	Юнаки, n – 12	Дівчата і юнаки, n – 27	Дівчата, n – 45	Юнаки, n – 40	Дівчата і юнаки, n – 85
Баскетбол	69	54	62	17	28	22
Волейбол	25	4	16	73	21	49
Футбол	5	33	18	9	49	28
Гандбол	0	8	4	1	1	1

Так, більшість дівчаток (69%) та хлопчиків (54%) надають перевагу вивченню баскетболу, що переважає у порівнянні із школярами контрольної групи (відповідно 17% та 28%). Більшість дівчаток (73%) контрольної групи віддають перевагу волейболу, хоча спостереження за їхніми вміннями грати у волейбол виявило, що серед них немає таких, які володіють навичками гри у волейбол, а лише незначна частина здатна "відбити" через сітку легкий гумовий "пляжний" м'яч, що на їх думку і є сутністю волейболу. Тож бачимо, що школярі полюбляють не волейбол, як вид спортивної гри, а "перебивання" м'яча через сітку, оскільки волейбол вимагає не тільки перебити м'яч, а також виконати подачу і передачу м'яча, щоб суперник не міг її прийняти. Є очевидним, що у школярів ще немає достатніх навиків гри у волейбол. Третя частина хлопців (33%) та четверта частина дівчаток (25%) експериментального класу визначили для себе пріоритетним відповідно футбол та волейбол. Загалом, приступивши до двосторонньої гри в баскетбол в контрольній групі відповідно до чинної навчальної програми, що рекомендує навчальні ігри розпочинати із 6-го класу, а також в експериментальній групі, де протягом навчання у 6-му класі діти вивчали необхідні прийоми для двосторонньої гри та гру в цілому, виявили, що інтерес дітей до баскетболу в експериментальній групі вищий. Так, 62% шестикласників експериментальної групи улюбленим видом спортивної гри називають баскетбол, 18% – футбол (33% – хлопці і 5% – дівчата), 16% – волейбол (25% – дівчата та 4% – хлопці). Водночас, 49% школярів контрольної групи надає перевагу волейболу (73% – дівчата та 21% – хлопців), 28% – футболу (9% – дівчата та 49% – хлопців). Досить незначна частина (2,5%) серед дітей обох класів полюбляє ручний м'яч.

Другий блок питань передбачав самооцінку учнів щодо володіння ними прийомами баскетболу та грою в цілому (табл. 4). На питання "Чи вмієш вести м'яч?" 100% хлопців та 89% дівчат контрольної групи, а також 92% хлопців і 93% дівчат експериментальної дали позитивні відповіді, проте середній бал за техніку виконан-

ня даного прийому у хлопців експериментальної групи (8,3) на 1 бал вищий, ніж у контрольній (7,3), а у дівчат на 1,1 (8,0 і 6,9). Усі дівчата експериментальної групи стверджують, що вміють виконувати кидки, коли в контрольній групі 22% дівчат та 5% юнаків дають негативні відповіді. Понад 12 % шестикласників контрольної групи та 11% експериментальної стверджують, що не вміють виконувати передачі. На питання “Чи вмієш грати в баскетбол?” 93% учнів (100% – хлопці та 87% – дівчата) експериментального класу дали позитивні відповіді, тоді як 21% (27% – дівчата та 15% – хлопці) дітей контрольної групи визнають, що вони не вміють грати у двосторонню гру. Хоча і більша частина (79%) дітей контрольної групи стверджує, що вміє грати в баскетбол, проте більшість (55%) із опитаних не може навчити інших дітей грати в цю спортивну гру, тоді як в експериментальному класі абсолютна більшість (67%) дітей запевняє, що здатна навчити грати в баскетбол інших дітей. Це вказує на кращу ефективність технології концентрованого навчання баскетболу та її результативність порівняно з традиційними методиками навчання.

Таблиця 4. Самооцінка дітей володіння ними прийомами баскетболу та грою в цілому

Запитання		Експериментальна група, %			Контрольна група, %			Дівчата, n – 60	Хлопці n – 52
		Дівчата, n – 15	Юнаки, n – 12	Дівчата і юнаки, n – 27	Дівчата, n – 45	Юнаки, n – 40	Дівчата і юнаки, n – 85		
Чи вмієш ти вести м'яч?	Так	93	92	93	89	100	94	91	96
	Ні	7	8	7	11	0	6	9	4
Чи вмієш ти кидати м'яч у кошик?	Так	100	100	100	78	95	86	89	98
	Ні	0	0	0	22	5	14	11	3
Чи вмієш ти виконувати передачі?	Так	87	92	89	82	95	88	85	94
	Ні	13	8	11	18	5	12	16	7
Чи вмієш ти грати у баскетбол?	Так	87	100	93	73	85	79	80	92,5
	Ні	13	0	7	27	15	21	20	7,5
Чи міг би ти навчити грати у баскетбол інших дітей?	Так	67	67	67	47	43	45	57	55
	Ні	33	33	33	53	58	55	43	45

Зауважимо, що проведене нами раніше опитування вчителів щодо доцільності вивчення учнями 2-го класу матеріалу з баскетболу, показало, що більшість (57%), на основі досвіду роботи з такими школярами, дала негативні відповіді [3], аргументуючи це недостатнім розвитком фізичних якостей школярів, малими розмірами кистей, що не дозволяють правильно утримувати м'яч і, відповідно, виконувати прийоми баскетболу. Це підтверджується і відповідями учнів 2-го класу, 77% з яких не могли докинути баскетбольний м'яч в кошик.

Чи докидав Ти баскетбольний м'яч в кошик у 2-му класі

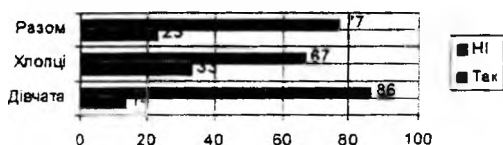

Рис. 3. Можливості учнів щодо кидка м'яча в кошик.

Таблиця 5. Найсприятливіший вік початку навчання баскетболу

Питання	З якого класу найкраще було б вивчати баскетбол?						
	2-го, %	3-го, %	4-го, %	5-го, %	6-го, %	7-го, %	8-го, %
КГ, n – 85	8	13	12	24	36	4	2
ЕГ, n – 27	4	11	7	22	52	4	0

Немає єдиної думки серед респондентів щодо класу, в якому доцільно було б вивчати матеріал з баскетболу (табл. 5). Значний відсоток (36%) опитаних дітей контрольного класу стверджують, що це необхідно робити з 6-го класу, решта респондентів пропонують навчати баскетболу з 2-го (8%), 3-го (13%), 4-го (12%), 5-го (24%), 7-го (4%) та 8-го (2%) класів. Більшість учнів (52%) експериментального класу, вивчивши баскетбол за один рік у 6-му класі, рекомендують його і надалі вивчати у цьому ж класі, тим самим підтверджуючи доцільність реалізації технології концентрованого навчання баскетболу.

Таблиця 6. Результати опитування учнів щодо окремих питань методики навчання баскетболу

Запитання		КГ, n – 85	ЕГ, n – 27	КГ і ЕГ, n – 112
Краще за один рік у 6-му класі вивчити весь матеріал з баскетболу, а в наступних класах лише повторювати його		67	81	74
Краще вивчати баскетбол з 2-го класу потім продовжувати навчання в 3-му, 4-му, 5-му, 6-му, 7-му, 8-му і 9-му класах		33	19	26
Краще вивчати по частинах всі ігри		24	11	17
Краще навчитись грати одну гру, а потім вчити іншу		76	89	83
Чи потрібно проводити контрольні тести, щоб оцінити твоє вміння виконувати технічні прийоми з баскетболу та грати в баскетбол?	Так	84	96	90
	Ні	16	4	10
Матеріал з баскетболу краще вивчати на окремих уроках		34	26	30

Матеріал з баскетболу краще вивчати в поєднанні з іншими розділами навчальної програми	26	22	24
Частина матеріалу вивчати на предметних уроках, а частину на комплексних	40	52	46

На питання, як краще вивчати матеріал з баскетболу більшість (74%) опитаних нами учнів відповіли, що краще за один рік (у 6-му класі) вивчити весь матеріал з баскетболу, а в наступних класах лише повторювати його (табл. 6). При цьому більшість учнів (81%) експериментального класу, які концентровано вивчали баскетбол протягом навчання у 6-му класі дають позитивні відгуки. Лише незначна частина школярів (17%) стверджує, що краще було б вивчати по частинах всі ігри, проте більшість (83%) стверджує, що краще навчитися і вміти грати одну гру, а потім вивчати іншу.

На питання, чи потрібно проводити контрольні тести, щоб оцінити вміння учнів виконувати прийоми з баскетболу та грати в баскетбол, більшість (90%) опитаних шестикласників дали позитивні відповіді, хоча 10% учнів стверджують протилежне.

Відносна більшість (46%) опитаних дітей вважає, що матеріал з баскетболу найкраще вивчати на предметних та комплексних уроках. Понад 30% респондентів стверджують, що краще матеріал з баскетболу вивчати на предметних уроках. Менша частина (24%) рекомендує вивчати матеріал з баскетболу у поєднанні з іншими розділами навчального матеріалу з фізичної культури.

Таблиця 7. Вміння шестикласників грати в баскетбол

Питання	Види ігор	Експериментальна група, %			Контрольна група, %		
		Дівчата, n – 15	Юнаки, n – 12	Дівчата і юнаки, n – 27	Дівчата, n – 45	Юнаки, n – 40	Дівчата і юнаки, n – 85
Як ти думаєш, хлопці експериментального класу краще грають в баскетбол ніж хлопці контрольної групи?	Так	60	67	63	30	25	28
	Ні	0	8	4	24	35	29
	Частково	40	25	33	46	40	43
Як ти думаєш, дівчата експериментального класу краще грають у баскетбол ніж дівчата контрольної групи?	Так	60	58	59	26	28	26
	Ні	0	25	11	29	28	28
	Частково	40	17	30	46	45	45

Провівши декілька двосторонніх ігор в баскетбол між школярами контрольної і експериментальної груп, ми опитали їх – хто, на їх думку, краще грає в баскетбол, і виявили, що 60% дівчат експериментального класу вважають, що хлопці і дівчата експериментального класу краще грають ніж діти контрольної групи (табл. 7).

Також більшість хлопців експериментального класу вважають, що вони (67%) краще грають ніж хлопці із контрольної групи, та 58 % з них те ж саме стверджують про дівчат. Проте 28 та 26% опитаних дітей контрольної групи стверджують про кращу гру відповідно хлопців та дівчат контрольного класу, тоді як більшість (63 і 59%) опитаних шестикласників експериментального класу доказують протилежне. Проведене спостереження за активністю учнів під час ігор виявило, що діти експериментального класу володіють баскетболом приблизно всі на одному рівні і лише декілька з них грають краще або гірше за інших, а в контрольних класах серед хлопців є лише 5–6 учнів, які можуть грати в двосторонню гру, а решта не беруть участі у іграх через брак умінь і навичок, та сформованість у класі вже сталої команди, тих 5–6 школярів, які не залучають у свою команду слабше підготовлених дітей для участі у змаганнях. Ігри між командами хлопців контрольного і експериментального класів частіше закінчувалися перемогою школярів експериментального класу, проте відзначалися напруженістю через приблизно рівний рахунок, то дівчата контрольних класів не виявили належної активності під час ігор і значно поступалися одноліткам експериментального класу за рівнем техніко-тактичної підготовленості.

Висновки

1. Більшість опитаних учнів своїм улюбленим предметом називає фізичну культуру; 95% опитаним школярам подобаються уроки фізичної культури, при цьому більшість опитаних дівчат та хлопців надають перевагу вивченню навчального матеріалу із спортивних ігор.
 2. Більше дітей експериментального класу після концентрованого вивчення навчального матеріалу з баскетболу надають перевагу спортивним іграм та, зокрема, баскетболу, порівняно із дітьми контрольної групи.
 3. Більшість опитаних учнів контрольної групи не може навчити інших дітей грати в баскетбол, діти експериментального класу стверджують протилежне.
 4. Більшість учнів експериментального класу, вивчивши баскетбол за один рік у 6-ому класі, рекомендують надалі починати його вивчати у цьому ж класі.
 5. Більшість опитаних шестикласників стверджують про необхідність проведення контрольних тестів з баскетболу.
 6. Більшість дітей експериментального класу вважають, що вони краще грають в баскетбол ніж діти контрольної групи, а проведенне опитування є опосередкованим підтвердженням ефективності експериментальної технології навчання учнів гри в баскетбол.
1. Бех І.Д. Педагогіка успіху: виховні втрати та їх подолання// Педагогіка і психологія. – 2004. – №4. – С. 4–15
 2. Колос В.М. Баскетбол: теорія, практика. – Мн.: Полымя, 1988. – 167 с.
 3. Максимів Г. Результати опитування вчителів фізичної культури з питань навчання і викладання баскетболу у загальноосвітній школі// Молода спортивна наука України: Зб. наук. праць в галузі фізичної культури та спорту. – Вип. 9: У 4-х т. – Львів: НФВ “Українські технології”, 2005. – Т. 4. – С.205–209

4. Поляковський В.І. Баскетбол у школі: Навчальний посібник. – Луцьк: Настир'я, 1998. – 168 с.
5. Пронін Л.П. Баскетбол у школі (IV – VIII кл). – К.: Радянська школа, 1964. – 120 с.
6. Спортивные игры: техника, тактика обучения: Учеб. для студ. высш. пед. учеб. заведений/Ю.Д.Железняк, Ю.М.Портнов, В.П.Савин, А.В.Лексаков; Под ред. Ю.Д.Железняка, Ю.М.Портнова. – М.: Академия, 2001. – 520 с.

УДК 372.32

ББК 75.1

Іван Овчарук

ДО ПИТАННЯ ПРО РОЗРОБКУ МОДЕЛІ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ЛІКВІДАЦІЇ НАСЛІДКІВ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

Вивчалось питання, пов'язане з фізичною підготовленістю майбутніх фахівців з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій в процесі навчання у вищих військових навчальних закладах та її нормативним забезпеченням. Встановлено, що тести для оцінки загальної та професійно-прикладної фізичної підготовленості лише частково відповідають сучасним вимогам і потребують приведення у відповідність. Що стосується динаміки фізичних якостей, які сьогодні оцінюються в ході навчання, то у цьому випадку встановлено зростання тільки окремих компонентів моторики.

Ключові слова: фахівці з ліквідації надзвичайних ситуацій, фізична підготовленість, модель.

The counteraction to extreme situations today is complex, but at the same time honourable business of functioning in territory of our country of many objects of the raised danger, mainly with significant concentration of the population, sharply strengthens danger of the large technological accidents, provokes and increases negative action in particular of dangerous spontaneous phenomena. It, in turn, raises the requirements to preparation high quality saving department. It is necessary to remember and such aspect, as an opportunity of application of parts of the Ministry of extreme situations for conducting battle actions during war.

Key words: extreme situations, technological accidents, conducting battle actions.

Постановка проблеми. Протидія надзвичайним ситуаціям сьогодні є складним і, водночас, важливим завданням. Функціонування на територіях України з великою концентрацією населення численних об'єктів підвищеної небезпеки різко посилює небезпеку великих технологічних катастроф, провокує та збільшує негативну дію стихійних явищ. Зазначене, в свою чергу, підвищує вимоги до підготовки висококласних рятувальних підрозділів, оскільки в умовах дії максимальних навантажень успішно вирішувати бойові завдання та водночас зберігати високу працездатність тривалий час можуть тільки фізично, психологічно і професійно підготовлені військовослужбовці [1, 6, 13]. Тому розробка та практичне застосування змісту фізичної підготовки майбутніх фахівців з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій є важливим і актуальним завданням.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить, що сучасна система фізичної підготовки фахівців з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій (надалі ЛННС. – прим. автора) може вважатись ефективною тільки теоретично. Зазначене пов'язано з тим, що виокремлення ЛННС окремим підрозділом в складі Збройних Сил України відбулось у 1998 році (Наказ МОУ №197 від 12.05.1998 р.) і за цей термін підготовлено незначну кількість фахівців (біля 350 осіб). Аналіз якісного компонента їх діяльності, а відтак ефективності застосування існуючих сьогодні методик фізичної підготовки ще не завершено, тому їх можна охарактеризувати тільки як "теоретично ефективні".